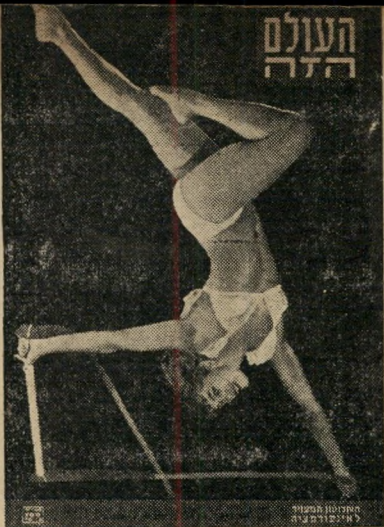

מרס 1951

פברואר 1951

ינואר 1951

נובמבר 1950

הקומאינפורם, שהוא ציני ושהוא דורש יותר מדי, שאין הוא משיע על איש ושהוא משיע על הנוער לרעה.

בראשית הדרך

הצבנו לעצמנו מטרה: לא רק להגיע לכל השכבות הרגילות לקרוא עתון עברי, אלא בעיקר לפלוש לתוך שטח-כור, לכבוש קהל קוראים שא לא קרא מימי עתון, כאשר סגנון העיתונות הקיימת היה זר רוחו.

האשימו אותנו או שאנו "יורדים אל הקורא". הצביעו על הנערות היפות שהופיעו בשער, על הכתבות הקלות שתפסו חלק מסוים בעתון. לא התחשבנו באשמות אלה. ידענו שאם הנערה על השער עוזרת להשריש את העתון בשכבה זו, שחשיבותה כה מכרעת מפני שתקבע — מחר — את גורל המדינה, הרי שהנערה משרתת מטרה חיובית. לא מאסנו בכתיבה קלה, מלווה בתמונות, אם הניעה קוראים צעירים לעיין בפעם הראשונה בטקסט שבצד התמונות. לקרוא מאמר בעל תוכן רציני שחשף את בעיות-היסוד של חייהם ושל מדינתם.

"יורדנו אל הקורא" כדי לעלות יחד אתו לרמה, שאחרת לא היינו מגיעים אליה לעולם בראש הכתבה הזו. ולא אמרנו זאת לפני שלוש שנים, ולא אמרנו זאת לפני שנתיים, שמה היו נראים הברברים כהתרברבות וכיוהרה. אנו מעזים לומר זאת היום. כי התקדמותו של העתון אל מטרות, התבססותו במשלטים הגבוהים ביותר של הבעיות הלאומיות, שוב אינן מוטלות בספק אף בעיני שולליו החמורים ביותר.

ועל זאת גאחזנו: הפיכת העתון לכלי-ביטוי רציני ביותר לא גרמה לניתוקו מקהל הקוראים שהוא ליכד אותו מסביבו. אנחנו לא התקדמנו לבדנו. קוראינו הלכו עמנו בדרך זו. שמונה השערים המופיעים בעמוד זה הם סימני-הדרך בנתיב זה, למרחק זה המוביל מן השנה הראשונה אל השנה השלישית.

אין זה סוף הדרך

כי אין העתון הזה רוצה להגיע לעולם למקום בו יעמוד ויאמר: עד כאן, ולא הלאה. לא קצרה הדרך שעברנו. אולם היא כאן וכאפס לעומת הדרך שאנו עוד רוצים לעברה. לא פעם האשימו אותנו בפירכוס עצמי, ב"ההלך פיד" אולם אין עתון אשר אי שביעת-הרצון-העצמית הפכה אצלו השקפת-עולם כמו אצל עתון זה. הוא נתון במצב של "מהפכה מתמדת" — של חיפוש-צורות מתמיד, הגלוי לעיני כל קורא המשווה גליון כלשהו לגליון שקדם לו בשלושה חודשים בלבד. העתון הזה אינו מכיר בפקודה "עמוד דום"! ככל שרב המתקן בין הצורה והרמה של הגליון הראשון לבין הגליון האחרון בתקופת שלוש-השנים שנסתיימה, אנו מקווים כי יהיה קטן לעומת המרחק שנעבור בשלוש השנים הבאות. ואם זו הייתה, הרי לוקים אנו בהיירות.

אנשים הופשים

נותנים לך את העתון הזה. אין הם משועבדים לכל מפלגה. אין הם גם מפלגה חדשה, או גרעין של מפלגה חדשה. שום מצע מפלגתי אינו מאחד אותם, ושום קולקטיביות רעיונית אינה מחייבת אותם.

הם באו מכל המפלגות ומכל צורות-ההויה: כוגרים של קיבוצי השומר-הצעיר לעומת איש אצ"ל ואיש ח"י, בן הדור השני של מפא"י ואלוף המכבי, אנשים שגדלו בעיר ובמסק. רק דבר אחד מאחד את כולם: הרצון להשתחרר מעריצות הרגשות כדי לעבוד את ההגיון האובייקטיבי, הרצון להפעיל את השכל הישר שאינו משועבד לאיש.

מעולם לא התימרנו להיות נציגיו הנבחרים של הנוער העברי, גם לא תבענו לעצמנו את הכתר של בסאון-הדור-הצעיר. אין אנו מייצגים אלא את עצמנו. אולם הויכוח הנוקב, ולפעמים העקשני, המתנהל בישיבות מערכת זו על כל נושא גדול כקטן, משקף כמעט את כל גוני המחשבה של הדור הצעיר. בישראל של היום זו הבמה היחידה עליה דנים צעירים בלתי-תלויים על בעיות השעה והתקופה, מבלי לקבל פקודות מאיש וזלזל מצפונם.

וזאת היא המסקנה

מנסיון קצר זה של שלוש שנים: ארץ זו קוראת לבניה להעז ולקום. כותי-יצירה עצום כבול ורדום ככל השטחים. המרחב משתרע לרגלי צעירים הנאמנים לעצמם ואיש לרעהו. זה הדבר אשר ביקשנו לומר. אם דיברנו יותר מדי, הבורך סבלנותך. ואם אמרנו מעט מדי, — סלח.

מערכת העולם הזה

מרס 1953

פברואר 1953

פברואר 1953

ינואר 1953

מה נשתנה

הגליון הזה מכל הגליונות? שבכל הגליונות כותב העורך את המדור הזה ואנו את כל שאר המדורים, ובגליון זה כותבים אנו את המדור הזה והעורך את כל שאר העתון. כי גליון זה הוא גליון חגיגי. הוא הגליון האחרון בשנה השלישית מאז עבר העולם הזה לירדנו.

שלוש שנים אינן ולא כלום לעומת הנצח, אינן הרבה בחייו של עתון הקיים זה 16 שנה, מקוה להתקיים עוד כמה דורות. אולם שלוש שנים הן פרק זמן ניכר למדי בחייהם של אנשים צעירים, סימן דרך המצדק מבט חסוף אחרת, מבט חידר קדימה.

לפני שלוש שנים

הגשימה קבוצה קטנה של צעירים חלומים שחלמה אותה בשוחות החיות. החלום היה משותף להרבה אלפים. אולם קבוצה זו החליטה להמחיש אותו בחיים.

וזה היה חלום:

סגנון חדש נולד במדי החאקי. הוא לא היה רק צורת דיבור (פגומה), צורת לבוש (מרושלת). הוא היה דרך של מחשבה, דרך של התנהגות, ציוי מוחלט של ערכים, שבלעדיהם לא יכלו בני השוחות המופגנות להתקיים גם יום אחד. הנאמנות המוחלטת לחבר, הנכונות לעזור לחלש, לנדבא ולפצוע, ההכנעה-העצמית הגאה בפני כמה אידיאלים פשוטים ובלתי מוגדרים גם ביום של פתח, המשמעת מרצון שלא הפכה מעולם לציות עיוור או להשפלה עצמית, ומעל לכל — הרצון לחיות חיים של טעם, חיים בעלי תוכן.

רבים קיוו שסגנון זה ישלט במדינה שנולדה בשדה, שיפתח דרך חיים חדשה להמוני הדור הזה, שיטאטא את כל המעובש, כל המכוער, כל אשר אבד עליו הכלח. אולם האכזבה טפחה על פניו של הצעיר החורג מן השורה, באלף צורות שונות, באלף שטחים. הגילויים המכוערים ביותר של מפלגתיות רקובה השלטו על חי המדינה, שקרים מוסכמים וכזבים כיתתיים שיעבדו את הנשמה. במקום תנופה חדשה של הגשמה, במקום הנהגה חלוצית שתלך לפני העם כעמוד אש, באו הקארייריזם, ההתברגנות, הציניות והשחיתות, הפקחות הערמומית והאנוכית שלענה לכל היפה, השתור והנאצל.

רבים ביקשו לשנות את המציאות הזאת, איש איש בשטחו. הקבוצה שקיבלה לידה עתון זה השתדלה לתרום את תרומתה בכלי שנטלה לידיה. היא בקשה ליצור עתון שיקרע את המסחה, שיגיד את האמת, שיאיר את הראוי להיות מואר, שיגלה כי המלך הערום הוא ערום — ויעזר להלבישו.

כל דור

דומה ללכה הלוהטת הנשפכת מהריגועש. היא שואפת ליצור לעצמה דפוסיים המתאימים למחותה. אולם היא מוצאת לפנייה שכבת אבנים קודמת. היא נאלצת לתאב את עצמה לשכבה קודמת זו — להיכנס לנקבים ולסדקים שלה, למלא את שקעוריותיה, לכסות את בליטותיה. כך קרה לדור הצעיר בארץ. בשום מקום לא יצר לעצמו דפוסיים משלו. בכל שטחי היצירה נאלץ להתאים את עצמו לצורות קודמות, שאינן פרי מהותו, להשתעבר לדפוסיים של זולתו, להיכנס למיטת-סדום שקיצצה באבריו.

אנחנו רצינו להיות שונים, נאמנים לעצמנו ולהווי שגידל אותנו. רצינו להיות עצמאיים, בלתי-תלויים, אדונים לעצמנו. בעזרתך הצלחנו בכך, שעה שנכשלו חברים כה רבים בשטחים אחרים.

ירידים ואויבים

הדור בעובדה זו, בהכרה או שלא בהכרה. מאן ההגבה הבלתי-רגילה, לה זכה עתון זה, בפי מחייביו ובפי שולליו כאחד. גם אלה וגם אלה לא התיחסו אל העתון כהתיחס קורא רגיל אל עתון רגיל.

אוהדיו התקשרו עמו קשר כמעט אינטימי, דרשו שימלא תפקיד החורג מגדור תפקידיו של עתון רגיל, שידריך, שיתנו, שיארגן, שיגלה דרכי הגשמה. הם מתחו על העתון ביקורת בלתי-יפוסקת, ביקורת שנבעה מדרישות רמות אלה.

ואילו שולליו דרפו את העתון כשינאה חסרת-הגיון, הטיחו בפניו האשמות שהשתנו כמעט מדי חודש, וספרו זו את זו, שנראו כאילו לא באו כסיבות ליחס עויין, אלא אך כהצדקה וכהנמקה לאיבה כמעט אינסטינקטיבית. הם אמרו שהעתון פורנוגרפי, שהוא כנעני, שהוא חסר כל דעה ושהוא בעל דעה קיצונית ומוסחית, שהוא מכור לחרות ומכשיר בידי

